

uden for EU. Indtjeningen på denne eksport vil selvfølgelig fortsat have stor betydning for rentabiliteten i hele produktionen. Skal GATT-aftalens krav om markedsåbninger derfor udnyttes optimalt, ja, så skal der sættes på at afsætte høj-kvalitetsprodukter til de særligt attraktive markeder.

Jeg har på baggrund af GATT-aftalen nedsat en arbejdsgruppe med repræsentanter for ministeriet og for landbrugets organisationer, som nu sammen foretager et udredningsarbejde som opfølgning på GATT-aftalen. Det, som jeg i øjeblikket fornemmer som et konstruktivt arbejde, er at se på, hvor mulighederne er henne, og hvordan vi bedst udnytter dem. Jeg kan sige det på den måde, at vi rent faktisk gennemgår aftalens område for område, land for land, så vi derigennem kan udnytte mulighederne bedst muligt.

Jeg mener, at vi dels med det, jeg her har dokumenteret, dels med de andre ting, som ligger i regeringens politik, har forstået at tilrettelægge en strategi, som giver rammer for at udnytte mulighederne bedst muligt. Jeg vil gerne oplyse, at der på Landbrugs- og Fiskeriministeriets budget for de næste 4 år i alt er afsat 1,2 mia. kr. til udvikling af jordbrugs- og fødevarer-sektoren. Regeringen finder, at der med de her skitserede initiativer er skabt et godt grundlag for udvikling og omstilling af jordbrugserhvervet til opfølgning af GATT-aftalen.

Jeg synes dog, det bør understreges, at hele omstillingsprocessen kun kan lykkes, såfremt erhvervet selv aktivt bidrager til processen. Det er regeringens mål, at initiativer gennemført i samspil med både primærlandbruget, fødevarer-industrien og forbrugerne er det, der skal til, for at dansk landbrug stadig kan være en betydende faktor – både når vi taler valutaindtjening og beskæftigelse – i de år, der kommer.

Tredje næstformand (Margrete Auken):

Ordføreren for forespørgerne, hr. Christian Mejdahl, har ordet.

Forhandling

Christian Mejdahl (V):

Jeg vil godt sige tak til landbrugs- og fiskeriministeren for besvarelsen, men ikke for svaret, for jeg synes, det gik på, at det, der skal gøres, faktisk er gjort.

Dansk landbrug står i disse år som så ofte før ved en korsvej; men selv om en korsvej giver

fire muligheder, er det sjældent, der er mere end én farbar vej frem.

Overskriften over denne korsvej er omstilling. Samme overskrift stod der i slutningen af forrige århundrede, da man i stedet for at eksportere kornet til nogle ekstremt lave priser forædlede det ved at lade det gå igennem husdyrene.

Omstilling stod der også som overskrift, da fødevarerproduktionen skulle forøges efter afslutningen af Anden Verdenskrig. Da var det mekaniseringen og rationaliseringen, der var omstillingens løsen.

Omstillingen i dag hedder en friere verdenshandel med fødevarer og færre subsidier til fødevarerproduktionen. Det er det, der er hovedindholdet i GATT-aftalen, og det princip hilser Venstre velkommen; men fri konkurrence har jo kun mening, når den udfolder sig på lige vilkår.

Dansk landbrug behøver ikke at frygte konkurrence på lige vilkår. Hvis dansk landbrug får lige vilkår med vore konkurrenter, vil der også ligge en glørværdig fremtid forude; men det har dansk landbrug ikke. Derfor har det mening at rejse en principiel debat, når vi står ved en korsvej, som hedder omstilling, og en milepæl, som hedder GATT-aftalen.

Dansk landbrugs positive betydning for beskæftigelse, valutaindtjening og for det danske samfund i det hele taget kan der siges mange vægtige ord og tal om. Det skal jeg imidlertid ikke gøre ved denne lejlighed, men kun slå fast, at Danmark ikke kan undvære et stærkt og konkurrencedygtigt, eksportorienteret landbrugserhverv.

Jeg siger det, fordi det ikke er alle, der har forstået, at det er erhvervslivets indtjening, der er bestemmende for, hvor mange serviceydelser vi har råd til at tilbyde den danske befolkning. Derfor er det vigtigt, at dansk landbrug også har politikernes bevågenhed.

I aftalen om finansloven for 1993 står der under overskriften »Omstilling i landbruget som følge af GATT-aftalen«:

»Det må forventes, at indgåelse af en GATT-aftale vil nødvendiggøre en omstrukturering i dansk landbrug. Kvægbruget og planteavlens skal igennem en omstilling. Der må derfor forudses behov for omstillingsstøtte i de kommende år.«

Det er ganske vist skrevet, et år før GATT-aftalen blev indgået, men aftalen følger i det væsentlige konceptet.

Ovenstående citat gentages og bekræftes i Erhvervsredegørelsen for 1993. Erhvervsredegørelsen for 1994 er knap så konkret. Den for-